

Sentimentul de vinovăție

Pentru studiul de săptămâna aceasta citește: Gen. 3,8-13; 1 Ioan 1,9; Ps. 32; 1 Tim. 4,1,2; Mat. 26,75; Rom. 8,1.

Sabat după-amiază

Text de memorat: „Dacă ai păstra, Doamne, aducerea aminte a nelegiuirilor, cine ar putea sta în picioare, Doamne? Dar la Tine este iertare ca să fii de temut.” (Psalmii 130,3,4)

Vinovăția este una dintre stările emoționale cele mai dureroase și mai paralizante. Ea ne poate aduce rușine, frică, suferință, mânie, tristețe și chiar boală.

Deși sentimentele de vinovăție sunt neplăcute, Dumnezeu le poate folosi pentru a-i conduce pe păcătoși la pocăință și la piciorul crucii, unde pot găsi iertarea după care tânjesc.

Totuși, uneori, acest mecanism îi determină pe oameni să se simtă vinovați cu privire la lucruri de care nu sunt responsabili, așa cum se întâmplă în cazul supraviețuitorilor unor accidente sau în cazul copiilor ai căror părinți au divorțat.

Însă, atunci când sentimentul de vinovăție este justificat, conștiința lucrează. Ea ne produce suficient disconfort, încât să ne determine să acționăm. În funcție de alegerea personală, vinovăția poate fi extrem de distructivă, ca în cazul lui Iuda, sau extrem de constructivă, ca în cazul lui Petru.

Săptămâna aceasta, vom studia patru relatări biblice despre vinovăție, ca să înțelegem acest proces mai bine și ca să desprindem câteva învățăminte. Vom vedea că, dacă este bine direcționată, vinovăția poate fi folosită de Domnul în avantajul nostru. Totul depinde de atitudinea noastră față de vinovăție și de ceea ce alegem să facem cu ea.

1. Cum s-a manifestat sentimentul de vinovăție în cazul lui Adam și al Evei? Ce aspect al reacției lui Adam a fost deosebit de dăunător? Geneza 3,8-13

Vinovăția a fost prima emoție dăunătoare simțită de om. Comportamentul lui Adam și al Evei s-a schimbat imediat după comiterea păcatului. Ei „s-au ascuns de Fața Domnului Dumnezeu printre pomii din grădină” (vers. 8). Această reacție nemaîntâlnită până atunci era semnul fricii de Tatăl și Prietenul lor și, totodată, al rușinii lor de a apărea înaintea Sa. Până la cădere, ei găsiseră bucurie în prezența lui Dumnezeu, însă acum se ascundeau de El. Relația lor frumoasă cu Domnul s-a rupt. Pe lângă frică și rușine, ei au simțit și tristețe, mai ales după ce au conștientizat consecințele teribile ale neascultării de Dumnezeu.

Să observăm cuvintele folosite de Adam și de Eva: „Femeia, pe care mi-ai dat-o ca să fie lângă mine...” și „Șarpele m-a amăgit...”. Vinovăția generează aproape automat mecanismul de aruncare a vinei asupra altuia sau de justificare a comportamentului prin aducerea de argumente. Sigmund Freud, întemeietorul psihanalizei, a folosit termenul de „proiecție” în dreptul acestui mecanism și a susținut că oamenii pun vinovăția lor pe seama altora sau pe seama circumstanțelor pentru a-și ușura sentimentul de vină. Proiecția este pentru ei un mecanism de apărare. Însă învinovățirea altora nu aduce rezultate bune în relațiile interpersonale și așază o barieră în calea iertării lui Dumnezeu. Adevărata soluție constă în asumarea deplină a vinei pentru faptele săvârșite și căutarea eliberării de vinovăție la Cel care poate într-adevăr să ne-o ofere: „Acum dar, nu este nicio osândire pentru cei ce sunt în Hristos Isus” (Rom. 8,1).

Uneori, oamenii se simt vinovați din motive neîntemeiate. Rudele apropiate ale persoanelor care se sinucid, supraviețuitorii unui accident grav sau ai unei calamități și copiii unui cuplu divorțat recent sunt câteva exemple clasice în privința sentimentului nejustificat de vinovăție. În aceste cazuri, oamenii trebuie să știe că nu sunt răspunzători pentru comportamentul altora sau pentru evenimentele imprevizibile. Dacă totuși, în anumite cazuri, au o anumită parte de vină, ei trebuie să-și asume responsabilitatea pentru acțiunile lor, să caute iertare de la cei pe care i-au rănit și să se prindă cu tărie de făgăduințe biblice, precum aceasta: „Cât este de departe răsăritul de apus, atât de mult depărtează El fărădelegile noastre de la noi” (Ps. 103,12).

Cum reacționezi atunci când te simți vinovat? Dai imediat vina pe alții, la fel ca Adam? Ce poți face pentru a-ți recunoaște greșelile și pentru a merge mai departe prin harul lui Dumnezeu?

2. Ce amintire dureroasă tulbura gândurile fraților lui Iosif? Gen. 42,21

Sentimentul de vinovăție este legat de o anumită amintire din trecut, de o anumită scenă sau de un eveniment pe care îl rememorăm. Alteori, el ia forma unei imagini retrospective care ne invadează gândurile sau care apare în vise sau în coșmaruri. Imaginea tânărului Iosif care le cerea insistent să îi cruțe viața le revenea mereu în minte fiilor lui Iacov.

3. În ce fel i-a mai afectat sentimentul de vinovăție pe frații lui Iosif? Gen. 45,3

Oamenii afectați de vinovăție se gândesc adesea la fapta lor, își deplâng acțiunile, le este teamă de consecințe și se învinovătesc mereu. Rememorarea faptelor ne produce mult chin, frustrare și furie, pentru că nu am procedat altfel. Din nefericire, nu putem schimba trecutul, oricât de mult timp ne-am lua să rumegăm evenimentele. Avem nevoie de pocăință și de iertare. În acest caz, caracterul nobil al lui Iosif iese în evidență atunci când îi iartă și îi încurajează să nu mai fie supărați pe ei înșiși. El îi asigură că evenimentele au fost conduse de Dumnezeu, care dorea să salveze viața multor oameni. Totuși faptul că Dumnezeu a putut să schimbe fapta lor rea în bine nu schimbă adevărul vinovăției lor.

4. Cum ne ajută aceste versete să rezolvăm problema vinovăției personale? Iacov 5,16; 1 Ioan 1,9.

Toate păcatele aduc suferință și păcătosului, și lui Dumnezeu. Pentru rezolvarea greșelilor trecutului, trebuie să ținem cont de triumghiul relațiilor: Dumnezeu – ceilalți – eu. Ioan ne spune că Dumnezeu este gata să ne ierte și să ne curățească de orice nelegiuire. Iacov ne îndeamnă să ne mărturisim păcatele unii altora; suntem datori să ne mărturisim păcatele mai ales înaintea acelora față de care am greșit.

Mărturisirea cu smerenie este singura cale prin care putem să ne eliberăm de simțământul vinovăției. „Păcatele voastre pot fi ca un munte înaintea voastră; dar, dacă vă umiliți inima și vă mărturișiți păcatele, încrezându-vă în meritele unui Mântuitor răstignit și înviat, El vă va ierta și vă va curăți de orice nelegiuire... [Lucrarea neprihăririi] este pacea și... rodul [ei], seninătatea și încrederea pentru vecie.” – Ellen G. White, *Faptele apostolilor*, pag. 566

Ce păcate trebuie să mărturisești, ca să ai parte de binecuvântările promise în acest paragraf?

5. Ce învățăm din Psalmul 32 despre vinovăție și despre mărturisire? La ce se referă David prin cuvintele „câtă vreme am tăcut”? Ce se întâmplă când tăcem și nu ne mărturisim păcatele? Ce soluție a găsit David pentru a scăpa de vinovăție?

Mărturisirea sinceră ne face bine – face bine sufletului și se pare că și trupului. David ne arată clar, în psalmul lui, că starea de tulburare a minții îi provoca suferință fizică: „mi se topeau oasele” (vers. 3) și „mi se usca vlagă” (vers. 4). În prezent, medicii admit că există o relație strânsă între stres și bolile fizice. Expresia „boli psihosomatice” a intrat de câteva zeci de ani în vocabularul cadrelor medicale și se referă la simptomele fizice provocate în principal de procesele psihice. În ultima vreme, domeniul psihoneuroimunologiei a identificat rolul-cheie pe care îl joacă stările psihice în protejarea corpului nostru sau în expunerea lui la boli.

Vinovăția, la fel ca orice altă emoție dăunătoare, puternică, produce modificări imediate în comportament și poate afecta sănătatea pe termen lung. Însă cei care Îl cunosc pe Domnul pot evita aceste riscuri. Mărturia lui David ne descoperă care este antidotul pentru vinovăție: „Atunci Ți-am mărturisit păcatul meu... Și Tu ai iertat vina păcatului meu” (vers. 5).

Astfel, rușinea, remușcarea, tristețea și disperarea cauzate de vinovăție pot dispărea prin iertarea minunată oferită de Domnul și pot fi înlocuite de bucurie și de veselie (vers. 11).

6. Citește 1 Timotei 4,1,2. Ce se înțelege prin expresia „însemnați cu fierul roșu în însuși cugetul lor”?

Pavel l-a avertizat pe Timotei cu privire la oamenii care vor aduce în biserică învățături străine și care sunt „însemnați cu fierul roșu în însuși cugetul lor” (vers. 2). Focul poate arde terminațiile nervoase și poate face ca anumite părți ale corpului să devină insensibile. În același fel, conștiința poate deveni insensibilă prin încălcarea repetată a principiilor corecte, până când omul nu-și mai dă seama că greșește, și prin cedarea la influențele puternice din mediu, până când omul ajunge să privească un lucru cu indiferență sau să creadă că lucrul respectiv este bun.

Ce lucruri nu te mai deranjează la fel de mult ca altădată? Devine conștiința ta insensibilă? Gândește-te cu seriozitate la lucrurile pe care le faci și pentru care conștiința nu te mai mustră.

7. Unul dintre semnele cele mai clare ale sentimentului de vinovăție este descris în Matei 26,75. De ce se simțea Petru atât de vinovat? Ai trecut vreodată printr-o experiență asemănătoare? Dacă da, ce anume te-a ajutat să iei hotărârea de a nu mai repeta greșeala?

Petru și-a exprimat de două ori siguranța că va rămâne credincios și nu-L va tăgădui pe Învățătorul său. A doua oară când a făcut acest lucru, Domnul tocmai îl avertizase că avea să se lepede de El de trei ori în noaptea aceea. După câteva ore, două femei au spus că Petru era unul dintre ucenicii lui Isus, însă el L-a tăgăduit pe Domnul de fiecare dată. Apoi, câțiva slujitori ai marelui preot l-au întrebat dacă era dintre ucenicii lui Isus, iar el a exclamat: „Nu sunt!” (Ioan 18,25). Observăm că în acel context se considera că acuzatorii (femei, slujitori) dețineau un statut social inferior. Probabil că, mai târziu, faptul acesta a sporit și mai mult rușinea și vina lui Petru.

Totuși mesajul principal este acela că Petru a plâns și plânsul acesta l-a dus la pocăință, la schimbarea inimii și la o convertire adevărată, chiar dacă procesul în sine a fost dureros. În unele cazuri, aceștia sunt pașii necesari: trebuie să ne vedem exact așa cum suntem, să vedem care este starea inimii noastre și să ne dăm seama de câtă trădare suntem în stare, iar apoi să cădem zdrobiți înaintea Domnului, la fel ca Petru.

„Cu ochii orbiți de lacrimi, [Petru] își îndreaptă pașii către singurătatea oferită de grădina Ghetsemani și se prăbușește în locul în care a văzut silueta prosternată a Mântuitorului, când transpirația însângerată l-a țâșnit prin pori din pricina agoniei. Cuprins de remușcări, Petru își amintește că dormea când Isus Se ruga în acele ceasuri înfricoșătoare. Inima lui mândră se sfâșie și lacrimi de pocăință udă firele de iarbă pătate doar de curând de picăturile de sudoare însângerată a scumpului Fiu al lui Dumnezeu. El a părăsit acea grădină ca om convertit. În acel moment, era pregătit să arate milă față de cei ispitiți. El fusese smerit și putea arăta compasiune față de cei slabi și greșiți.” – Ellen G. White, *Mărturii*, vol. 3, pag. 416

Primele capitole din Faptele apostolilor ne oferă dovada incontestabilă a transformării lui Petru. Lucrarea lui de predicare și de conducere a bisericii și minunile săvârșite de el au fost extraordinare și au dus la mântuirea multor oameni. De asemenea, activitatea lui a așezat temelii bisericii, ca trup al lui Hristos. Moartea lui, anticipată de Isus în Ioan 21,18, a fost socotită o onoare, fiindcă a murit în același fel ca Învățătorul lui.

Te-au făcut căderile și eșecurile tale mai sensibil față de căderile și eșecurile altora? Cum poți învăța să le slujești oamenilor care trec prin suferințe?

8. Ce făgăduință avem în Rom. 8,1? Cum putem să ne-o însușim?

Iertarea lui Dumnezeu este atât de înaltă, atât de adâncă și atât de largă, încât este imposibil să o înțelegem pe deplin. Nici chiar actul de iertare al celui mai generos om de pe planetă nu se poate compara cu iertarea Sa. El este atât de desăvârșit, iar noi suntem atât de greșiți; cu toate acestea, toți putem primi iertare deplină în momentul în care cerem împlinirea făgăduințelor în dreptul nostru, prin credință și predare deplină.

9. Cum te ajută textele următoare să înțelegi mai bine iertarea lui Dumnezeu?

Ps. 103,12 _____

Is. 1,18 _____

Mica 7,19 _____

Biblia folosește imagini cunoscute din lumea materială pentru a ne ajuta să înțelegem semnificația unor noțiuni dificile. Din ceea ce cunoaștem, zăpada și lâna sunt niște exemple bune pentru albul imaculat; fundul mării este locul cel mai adânc pe care ni-l putem închipui; din punct de vedere geografic, cele mai îndepărtate puncte sunt estul și vestul. Ele sunt câteva simboluri limitate ale iertării lui Dumnezeu.

Un vitraliu din Mănăstirea Elstow înfățișează o scenă inspirată din *Călătoria pelerinului*, de Bunyan. Creștinul, personajul principal al cărții, stă în genunchi la piciorul crucii. Povara grea a vinovăției lui îi cade de pe umeri și lucrul acesta îi aduce o ușurare sufletească extraordinară. Creștinul spune: „A dispărut cu totul”. Povara nu mai este. Durerea pe care o aducea, țepușul ei, neliniștea și rușinea au dispărut pentru totdeauna! Din cauza nedesăvârșirilor noastre, din cauza egoismului și a modului în care îi tratăm pe ceilalți, ne este greu să înțelegem iertarea desăvârșită, completă, a lui Dumnezeu. Putem pur și simplu să o primim prin credință și să ne rugăm: „Doamne, îmi mărturisesc păcatele cu smerenie înaintea Ta și Te rog să mă ierți și să mă curățești. Amin”.

Cum putem să ne asigurăm că păcatele noastre sunt iertate atunci când simțămintele noastre ne spun contrariul? Pe baza căror motive, putem să credem că suntem iertați, în ciuda simțămintelor noastre?

„Când păcatul încearcă să ia în stăpânire inima omului, când vinovăția pare a copleși sufletul și a împovăra conștiința, când necredința întunecă gândirea, cine ne trimite raze de lumină? Harul cui este îndeajuns ca să supună păcatul și cine ne oferă iertarea prețioasă și ne șterge toate păcatele, alungând întunericul și oferindu-ne speranță și bucurie în Dumnezeu? Isus, Mântuitorul care ne iartă păcatul. El este și acum Apărătorul nostru în curțile cerești; cei a căror viață este ascunsă cu Hristos în Dumnezeu trebuie să se ridice și să iasă la lumină, fiindcă slava Domnului a răsărit peste ei.” – Ellen G. White, *Bible Training School*, mai 1915

„Dacă i-ai greșit prietenului tău sau aproapelui tău, trebuie să-ți recunoști greșeala, iar datoria lui este să te ierte pe deplin. După aceea, trebuie să cauți iertarea lui Dumnezeu, întrucât fratele pe care l-ai rănit este proprietatea lui Dumnezeu și, prin faptul că i-ai făcut rău, ai păcătuit împotriva Creatorului lui.” – Ellen G. White, *The Faith I Live By*, pag. 128

Întrebări pentru discuție

1. Doamna Mao, soția fostului lider comunist chinez Mao Tse-Tung, trăia cu o frică și o vinovăție permanente, din cauza lucrurilor rele pe care le făcuse. Ajunsese atât de obsedată, atât de apăsată de vinovăție, încât orice zgomot brusc și orice sunet neașteptat o făceau să transpire sau să se înfurie. Starea ei s-a înrăutățit atât de mult, încât a cerut personalului de gardă să alunge păsările de pe domeniul casei ei, ca să nu le audă ciripitul. Ce ne spune cazul acesta grav despre puterea pe care o are vinovăția de a ne distruge viața?
2. Ce sfat i-ai da unei persoane care se luptă cu sentimentul de vinovăție pentru anumite fapte din trecut, care pretinde că L-a primit pe Hristos în viața ei și care totuși nu poate scăpa de aceste sentimente? Cum o poți ajuta?
3. În secțiunea de joi a studiului, sunt amintite câteva simboluri biblice ale iertării lui Dumnezeu. Cere-le membrilor grupei să se gândească la câteva simboluri care să înfățișeze iertarea lui Dumnezeu, oferită prin Isus tuturor celor ce o primesc.
4. Dacă Dumnezeu nu ar exista, sentimentul de vinovăție ar exista? Comentați răspunsurile.
5. După cum am văzut în studiul de săptămâna aceasta, Dumnezeu poate folosi frica pentru a ne aduce la credință și pocăință. Ce alte „beneficii” aduce sentimentul de vinovăție?

Un cămin pentru Jason

Jason Feng a crescut în munții din Taiwan, în largul coastelor Chinei. Bunicii lui erau adventiști, însă cei mai mulți membri ai bisericii erau în vârstă și Jason nu și-a putut găsi locul printre ei. Prietenii lui mergeau la o biserică protestantă mai mare și se ducea împreună cu ei. După aceea, a avut un accident și a fost nevoit să stea în casă ca să se însănătoșească. A fost dezamăgit că niciunul dintre prietenii lui din biserica protestantă nu l-a vizitat, deși așa se obișnuia.

Însă i-a făcut o vizită pastorul adventist împreună cu Ken, un pastor tânăr. Jason și Ken s-au împrietenit. Bunica lui Jason a observat prietenia lor și l-a rugat pe pastor să conducă un studiu biblic în casa ei. Apoi i-a invitat pe Jason și pe familia lui. Din respect pentru bunica lui, Jason a venit. Chiar și tatăl lui a venit, chiar dacă nu mergea sâmbăta la biserică.

Ken, pastorul tânăr, l-a invitat pe Jason să studieze Biblia cu el și Jason a fost de acord. Grupa de studiu biblic a bunicii a crescut și, la scurt timp, s-a format o mică grupă de credincioși. Jason s-a alăturat bisericii unde se simțea hrănit spiritual. El și-a dat seama că biserica nu era doar un loc în care să-ți petreci timpul împreună cu prietenii, ca în biserica protestantă unde mersese înainte. El a înțeles că biserica era un loc de închinare și de studiu profund al Cuvântului lui Dumnezeu.

Jason a simțit nevoia de a lucra cu alți tineri care părăsiseră Biserica Adventistă și i-a invitat să se întoarcă. El îi încurajează să devină lideri. Unii s-au întors datorită influenței lui.

Astăzi, noua biserică are un locaș de închinare în satul lui Jason, iar tinerii adventiști se alătură celor aproximativ 30 de membri la serviciul de închinare din fiecare Sabat. În timpul vacanțelor, biserica se umple, fiindcă membrii care s-au mutat în alte zone vin în vizită la familiile lor și se reîntâlnesc. Jason și alți tineri au primit botezul în biserica adventistă de curând construită în localitate. Acum se simte în sfârșit acasă.

– Sunt atât de recunoscător și de fericit, când văd cum oamenii Îl primesc pe Isus și cresc în credință, ne mărturisește Jason. Vrea să lucrez pentru Isus până la venirea Sa.

Jason Feng se pregătește să devină pastor și misionar pentru concetățenii lui din munții Taiwan.